

**Oponentní posudek
na diplomovou práci Magdalény Husákové
„Pol'nohospodárstvo v práve Svetovej obchodnej organizácie“**

Úvod

Cílem diplomové práce je podle autorky objasnění právní úpravy obchodu se zemědělskými výrobky a její sociálně ekonomický kontext, ve kterém tato právní úprava působí. Práce tak usiluje o zachycení tří pilířů Dohody o polnohospodářství, která byla přijata v rámci Světové obchodní organizace (WTO).

Autorka uspořádala svoji diplomovou práci do sedmi základních kapitol, které vedle úvodu práce a závěru zahrnují celkem 78 stran. Kapitoly jsou uvedeny pod názvem a stranách práce 1. Vznik Dohody o polnohospodářství a současný stav rokovaní (str. 7 – 12), 2. Všeobecná úprava Dohody o polnohospodářství a jej vztah k jiným dohodám (str. 12 – 20), 3. Prístup na trh (str. 20 – 48), 4. Domáce podpory (str. 49 – 63), 5. Vývozné podpory (str. 63 – 72), 6. Liberalizácia medzinárodného obchodu a potravinová pomoc (str. 72 – 76) a 7. Vývozné obmedzenia (str. 76), když závěru jsou věnovány strana 77 a 78. Práce obsahuje i seznam zkratk (str. 79), seznam použité literatury a pramenů (str. 80 - 86), shrnutí (str. 87 - 88), shrnutí v angličtině (str. 89 – 90) a klíčová slova (str. 91).

Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Autorka práce uvádí, že práce je postavena na analýze a syntéze dostupných informací se snahou o poskytnutí co nejúplnějšího obrazu o zvolené problematice, když bylo čerpáno jak z práce vládních agentur, mezinárodních organizací, stejně jako z prací autorů, píšících pro nevládní organizace. Současný vývoj jednání pak autorka podle svých slov dokumentuje především „prostřednictvím oficiální stránky Světové obchodní organizace“ a z periodik, která „sledovala konferenci na Bali“.

Cílem tak bylo dosáhnout objektivní poznání souvislostí i zájmů, které převládají v mezinárodním obchodě se zemědělskými výrobky, když autorka čerpala zejména z literatury v angličtině, především pak z prací ekonomů. Autorka práce přitom konstatovala, že literatury právní, ze které by bylo možné čerpat, bylo nepoměrně méně. Autorka v této souvislosti dále konstatovala, že práce není lehce čitelná, neboť jde „zejména o velmi technickou dohodu“.

Hodnocení diplomové práce

Autorka se ve své diplomové práci zabývá historií úpravy obchodu se zemědělskými výrobky v rámci Světové obchodní organizace (dále také jen WTO“) a jednání, které ke sjednání Dohody o zemědělství (dále také jen „Dohody“) vedly. Dále autorka analyzuje všeobecná ustanovení Dohody a uvádí její postavení vedle ostatních dohod, které tvoří základ WTO. Konkrétně pak rozebírá úpravu přístupu na trh, popisuje proces tarifikace a mechanismus uplatňování zvláštních ochranných opatření, aplikaci správy celních kvót a jejich výklad na základě sporů, projednávaných v rámci WTO. Dále se autorka věnuje významu a důsledkům poskytování domácích subvencí a jejich kvalifikaci jako „jantarová (oranžová), modrá a zelená skříňka“ jinak

také jako „traffic-lights“ s tím, jak se tyto subvence liší z hlediska jejich dovolenosti a možného využití. Vedle základní charakteristiky jednotlivých typů subvencí se autorka snaží poukázat i na záporné aspekty současné úpravy. Práce obsahuje popis vývozních subvencí na zemědělské výrobky a jejich klasifikace a popisuje očekávané negativní následky liberalizace obchodu se zemědělskými výrobky pro rozvojové země a věnuje se i úpravě a významu státní podpory potravinové pomoci podle Dohody. Autorka ve své diplomové práci rovněž popisuje vývozní omezení a pravidla, jímž podléhají.

Autorka dospěla k závěru, že regulace obchodu se zemědělskými výrobky je jednou z nejcitlivějších oblastí úpravy mezinárodního obchodu na základě smluv WTO, když Dohoda o zemědělství je první smluvním instrumentem tohoto druhu v tomto rámci s tím, že se rýsuje nová Dohoda o zemědělství, která zřejmě tuto dohodu nahradí, jak naznačuje současný stav rokování „rozvojového kola“ z Dohody.

Práce je velmi podrobná, pokud jde o popis obsahu Dohody a mechanismu jejího fungování, nicméně oponent značně postrádal právní hodnocení právní závaznosti Dohody, snad s výjimkou závěru (str. 12, pozn. pod čarou č. 23) odkazující na Vídeňskou úmluvu o smluvním právu, co do výkladu obsahu mezinárodních smluv a dále oponent postrádal vlastní závěry autorky práce, vedle velmi bohaté citace pramenů od str. 7 po str. 78.

V práci je použit velmi cenný překlad použitých pramenů, jak již výše uvedeno, mnohdy bohužel bez potřebné vlastní právní analýzy stávajícího textu Dohody a možných závěrů autorky, jak z hlediska *de lege lata*, tak i *de lege ferenda*. Pokud práce příslušné závěry a analýzu obsahuje, jde většinou o citaci převzatých závěrů, byť podrobnou.

Citované případy WTO jako např. Canada - Dairy (Canada - Measures Affecting the Importation of Milk and the Exportation of Dairy Products case WT/DS103/R, WT/DS113/R 17 May 1999) (viz str. 12) jsou zřejmě převzaty z použité literatury, bez autorského rozboru, což je obdobné v dalších příkladech (str. 24) Turkey - Rice nebo i EC-Banans. Vlastní závěry práce dluží i při úvaze o důsledku nesplnění dovozní kvóty (str. 31), příslušný vlastní závěr chybí u možné právní úpravy „spouštěče“ (str. 43), přednosti a zápory ochranných opatření (str. 45), jaké by autorka navrhla opatření otázek přístupu na trhy rozvojových zemí (str. 48), aplikace povinného procenta snížení podpory produkce cukru (str. 51), vlastní závěry a návrhy, týkající se stanovené kvalifikace podpor hlediskem „tarfic-lights“ (str. 53,55, 57, 61), doporučení k regulaci dovozu a produkce bavlny (str. 62), jaký by měl být nový právní koncept výkladu či vůbec třeba nové definice hlediska „více než spravedlivého podílu“ ve smyslu čl. XVI odst. 3 GATT (str. 64), jaký je názor autorky na zákaz podpory a jejich výjimek podle čl. 27 příl. VII Dohody o podporách (str. 65), vlastní hodnocení případu Canada - Dairy (str. 69) a EC - Export Subsidies on Sugar (str. 70) a jak by autorka řešila problematiku „mnohosti zájmů“ ve světle tvrzení, že potravinová pomoc je nižší v čase vysokých cen komodit na světových trzích - pozn. pod čarou 265, str. 74. Oponent by proto aspoň v omezené míře a souhrnně rád poznal stanovisko autorky práce při ústní obhajobě k uvedeným okruhům v práci popisovaných.

Jen na okraj lze poznamenat, že se autorka práce dopouští nepřesností při užití převzaté terminologie, viz např. str. 29, kde výraz „Modality“ bez dalšího přebírá, aniž by hledala příslušný ekvivalent výrazu ve slovenštině, totéž platí i o výrazu „relativní produktivita výroby“ na str. 30, kde jde zřejmě o jiný význam než autorkou použitý, stejně jako pro použití výrazu „Odvolací orgán „zavěroval“, což působí poněkud neobratně, namísto toho, že dané fórum zřejmě „došlo k závěru“. Terminologické nepřesnosti jsou i na dalších místech práce.

Celkově lze práci hodnotit jako samostatnou excerpce a převzetí dostupných pramenů, týkající se Dohody o zemědělství, přijaté na půdě Světové obchodní organizace.

Závěr

Přes výše uvedené poznatky, kde zůstala práce svému úkolu jistě dlužna, je oponent názoru, že posuzovaná práce splňuje požadavky na diplomovou práci kladené a že může být předmětem obhajoby.

Proto diplomovou práci k obhajobě doporučuji.

V Praze dne 30. března 2014

JUDr. Vojtěch Trapl
oponent diplomové práce
katedra mezinárodního práva